

Smotra Dalmatinska

Dodatak „Objavitelju Dalmatinskomu“
(La Rassegna Dalmata)

Cijena je na godinu „Objavitelju Dalmatinskomu“ i „Smotri Dalmatinskoj“ za Austro-Ugarsku Kr. 12.—; samom „Objavitelju Dalmatinskomu“ Kr. 6.—; samoj „Smotri Dalmatinskoj“ Kr. 8.—; Na polugodinu i na tri mjeseca plaća se razmjerno. Pojedini brojevi stoje 10 para, a zastareni para 20.

Pitanja za predrečje, uz koja nema dodatnih svota, ne će se ni u kakav obzir uzeti; pitanja za uvrste, uz koja nema priloge, propali, biti će povraćena. — Preplate se šalju poštanskim naputnicama. — Rukopisi se na vraćaju. — Neplaćena se pišma ne primaju. — Pišma i novce treba šaliti „Uredu Objavitelja Dalmatinskog u Zadru“

IZLAZI SRIJEDOM I SUBOTOM

CESARICI I KRALJICI NAŠOJ NA NJEZIN IMENDAN 27. IV. 1917.

Zdravo Cesarice, zdravo Kraljice naša! Evo Tebi, u najboljem jeku proljetnoga, sviće preksutra lijev Zlatand, Tvoj čestiti imendan, a sviće Ti po prvi put nad zlatnom krunom, koja resi mlagjahnju Tvoju vrsnu glavu. Svi će sutra kamenovi dragi i biserova zrna na njoj zasjati neobičnim sjajem od radosti i dragosti, što je Tebe ovaj veseli danak ljetos zatekao na slavnom Habsburškom prijestolju; a i najmanji biser na kruni Tvojoj, najmanji ali ne manje dragocjen, ova Dalmacija Tvoja, zasjati će od miline, kao što sjaje duša našega naroda kada na Te misli i Tebi se veseli.

Dojavila si se nama Ti, svijetla Cesarice, kao svijetla zvijezda danica, kroz noć mrklju i oluju gustu, na mutnom i krvavom obzorju, uz lomljivu kreševa lutih, i netom si se pomolila, neka slatka neizvjesna nada obuže srca. I začu se riječ: Mir! U toj je riječi bila viteška ponuda cesara-junaka, plemenita čežnja čovječna vladara, carska tvrda volja, duboko čuvstvanje za goleme nevolje koje jedno ljudstvo tište. I na taj je glas svako srce od radosti zaigralo, sve se oči upriješe u Česara i mirokova i u Tebe, zvijezdo prehodnice bijela dana.

I narod naš pomisli na srce Tvoje milostivo, na Tvoje majčino srce, žalostivo na bijedu djece svoje; pomisli na plemenito i plamenito Česarevo srce, na njegovu mudru glavu, i sjeti se kao da je iz zajedničkog kucanja onih dvaju zlatnih uzvisitih srdaca sjevnula iskra koja mu je mrak rastamila, pukao radosni glas koji ga tješi.

Glas koji tada puče, nikada više umukao nije; silno se on razliježe na sve četiri strane, nadvičuje riku topovu, ciku pušaka, lelek junaka s kojih još je jeknu krvava bojna polja; i sve se više širi i to jače odjekuje po svijetu, uz glas izmučenog ljudstva, koje hoće da nadvlada kriku sebičnih interesa i poplepa s kojih se besavjesno produljuje ovo golemo klanje naroda.

I ti si se, Cesarice svijetla, nagledala toga ratnog bijesa, po bolnicama i zavojštima, po opustjelim varošima topovskim zrnjem porušenim, vatrom izgorjelim, vojskam opljačkanim, i živim si očima sve te jade pregledala, pa Tvoje je srce protutnulo pred takim grozotama. I Tvoj je blagi pogled bio mekan melem ranjenicima, Tvoja slatka riječ rajski razgovor tužnima i žalosnima, podatljiva Tvoja ruka život umirućima, krepost iznemoglima, utjeha patnicima.

Narodi iz prostranih krajeva, koji si ti obašila, u zvijezde kuju dobrotu Tvoju, milost Tvoju; nju hvale i slave svi koji su Te, kao neko rajsko stvorenje, tamo vidjeli i čuli; a s dobroćinstva Tvojih,

POKRET.

Don Marko Vezio, — Jadriovac.
(Nastavak vidi br. 31).

— Vele, mladeži moja i mirutno cvijeće moje, da se Sveti Augustin bio zaželio nagledati veličanstvenog ulaza pobjeditelja i rimskih hohli čezara u vječni Rim. Tamo mu te njegove čežnje, ja sam evo dočekao taj dan ovo danas i ponosniji sam od svih rimskih imperatora sa današnjega vašega pohoda. Premda, mladeži moja, još nijesam ni izdaleka istrzan godinama i starošću, jesam to razočaranjem i natežuć se s vašim starijima i s njihovim zatornim presudama. I ako nije za me, već što reku, prteno oružje, opet blagoslovljena ura i sveto mladenačko nadahnuće, koje vas je danas ovo k meni dovelo! Ja osjećam, da se moj život pomlagjuje; svjaža i vruća krv ožeto se žilama razlijeva, pa ću tako s vama i u vatru i u vođu, da vas putim, pri ruci vam budem, a Bog dragi neka blagosovi mlagjahnja vaša pregnuća! —

Sad ih, iza ovoga „službeno učtivog“ i formalnoga dijela, posjedoh na stolice, da u braskome, razriješenome razgovoru trsimo praktičnu stranu, da omjerimo poteškoće i suutuke im suprostavimo; da se rasapitamo, na koga bi se mogli osloniti, ispred koga li uklanjati, ne bi li glatko k svojoj cijelji dopri.

kojih se broja ne zna, glas se Tebi do nebesa čuje.

Nije se Dalmacija mogla još veseliti svijetloj pojavi Tvojoj: sam Dubrovnik i narod oko njega bili su sretni da Te časovito vide, kad si tuđa kao zvijezda preletjela u pramaljetnom sjaju Tvoje nevjestinske sreće.

Oni koji te tada za tren vidješe, mladu nevjestu, tanku i visoku kao planinkinju vilu, čudo kazivahu za Te, začarani Tvojom ljepotom i milotom koja otsijeva iz očiju Tvojih divnih, iz tog živog ogledala dobrote srca Tvoga. Ali i oni, koje nije još dragalo gledanje Tvoje milostivo, koji tek po pričanju znahu kakvu je Kraljicu Bog njima dao, duhom gleđaju na Te, kao na sjajnu zvijezdu, blagim ganućem i slatkim pouzdanjem.

S majčinog naručja pružaju dječica s osmijehom k Tebi nevine ručice, dižu k Tebi plačne oči nevjeste i kćeri, kao da Ti povjere žalosti njihove, a majke i sterci put Tebe dižu sijede glave, koje je tuga sagнула, i vapiju k Tebi: Majko naša! jer svi znadu kako je u Tebi materinsko srce, kako Ti razumijevaš i vršiš veliki i sveti materinski zadatak, i kako je sreća kojom Te je Bog usrećio u porodu Tvome, oplodila u Tvome srcu sjeme novih blagosti i vrlina.

Zato, na Tvoj sutrašnji imendan, sva će se zemlja naša, uz ostale narode Tvoje, veseliti, na Te misleći, Cesarice i Kraljice svijetla, i od Boga će Tebi isprositi svaku dobru i plemenitu sreću.

Sretna bila i blagoslovena, uzdanice naša!

Cesar i Cesarica u Bozenu.

BOZEN, 22. Cesar i Cesarica stigoše amo u 10 s. prije podne. Na stanicu prijavi se Vladaru zapovjednik vojne skupine. Vladarski par slušao je tihu misu. O'podne otvorena je u prisustvu Vladara umjetnička izložba tirolskih cesarskih lovaca. U 2 s. popodne Cesar i Cesarica krenuše natrag u Beč.

BOZEN, 22. Cesarski par se odveo jučer popodne, sa ministrom predsjednikom Clam-Martinicom i pratnjom, iz Beča u Bozen. Vožnja kroz Tirol sličila je trijumfalnom putu. Narod se bijaše porazmjestio ne samo na svim stanicama nego i duž same pruge, da se pokloni svome vladaru. Vladarski par stiže u Bozen dana 22 aprila u 10 s. iz jutra. Na stanicu ga dočekahu feldmaršal Conrad, mnogi generali i druge ličnosti. Cesar i Cesarica pozdraviše srdačno prisutne, zatim Cesar pregleda počasnu satniju; ova se sastojala skoro mahom od cesarskih lovaca, koji su za ofenzive protiv Italije pod zapovjedništvom Cesara kao nasljednika prijestola, izvoštili sebi medalju za hrabrost. Vlada je s mnogima izmegju njih govorio i spominjao pobjede što su zajednički odnijeli. Kad je mladi cesarski par kroz gomile naroda išao u crkvu, oduševljenje bijaše takovo, da ga nije moguće opisati. Odrasli i djeca zaokruživahu Cesara

Bi zaključeno nabaviti početnice, pisanke, tablice, pera i olovke te ostali pribor. Milan će ko sutrađan sa mnom u grad, a mojoj čvrstoj odluci, da za ovako sveto poduzeće ispraznim svoju kućnu česu do zadnje pare, odapri se (Milanova mužovna izjava, u ime sve braće i družine, da se za novac ne staram, jer su ga oni izmegju sebe sakupili, a unaprijed će i kapu sa glave založiti, a od svoga nauka, pa i o' svoga prosvijećenja ostupiti ne će. Već ja opazim, da se moja mladež, svako na svojoj sjedalici, uzmičala ko i kokoš na голу gniježdu bez poluga. Nagdje je protiska, a svijetli joj pred njom misnički obraz ne da, da svoje protiske očituje. — Pitanje zapravo bi važno, dosjetih se ja, gdje da se obuka obavlja, biva — zgodno namješće. Lako je za proljeće, ljeto i obilat dio jeseni, jer dok je lastavici lasna lastovanja amo kod nas pod veđrim nebom, ne će ni čile moje mladeži led pomesti.

Ja joj ponudih, a ona jedvo išćeka, da mi na usta izleti i svesrdica prigripi, da se lietna obuka obavlja u mojoj ogradbi ponad kućom, gdje je brištovine, hrastovine i koščelova hlada ko u kući, da ti sunce i njegova prižega ne će zanovetati. — Već je ta, da zima, duga i neanosna zima svojim poleđicama, mrazom, mećavama, škropcima te svagdanom kišom i medvjeda u duplje sagne, a kamo li ne će kršćansku dušu, da zakloni glavu. Kad ja izaslanicima ponudih «brasku», ako i postariju te trošnu kuću, mladež blagoslovi očinsku moju ponudu.

i Cesaricu, ne dajući da progju, i obasipahu ih cvijećem. Cesarski par uložiti čitavih 20 minuta da prevali ono malo koračaja do crkve, u kojoj je slušao misu. Poslije službe božje Cesar ode u sjedište višeg zapovjedništva, gdje ga zapovjednik izvjesti o stanju operacija i javi Njegovu Veličanstvu, da su naše hrabre čete uprav prošle noći postigle lijepih uspjeha u području Sextensteina. Megjutim Cesarica pohodi bolnicu «Quirini», gdje se sa svima bolesnicima razgovarala, propitujući se za njihovo zdravlje i budućnost, te ih redom sve podari. Oni su je blagosivljali zahvalna srca kad se s njima praštala. Do tom Cesarica pojge po Cesara, da s njim otvori izložbu junačkih cesarskih lovaca. Pred cesarskim parom razvije se u slikama i u plastici povijest rata sa Italijom, kojem je Cesar već toliko mjeseci pobjedno upravljao. Cesar i Cesarica pogješe odanle na stanicu i Cesar primi u vagonu u posebnu audijenciju njemačke zastupnike Tirola na carevinskom Vijeću i zemaljskom Saboru. Predstavnici njemačkog naroda u Tirolu bijahu uvelike obradovani izvanredno milostivim došekom sa strane Njegova Veličanstva; osobito ih je veselilo što je Cesar po više puta izrazio priznanje da se njihovim sunarodnjaci, kao u ostalim zemljama, tako i u Tirolu pokazali utočistem državne ideje i naslijegjene vjernosti u teškim danima, koji su se neposredno ticali Tirola.

Do oproštaju sa generalima i drugim dostojanstvenicima, dvorski se voz uputi, praćen burnim klimanjem razdraganog naroda.

Tako je završio ovaj znameniti dan, u koji su se nanovo pritegle nerazrešive veze izmegju dinastije i vjernog Tirola.

RAT.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau

Izvjestaji austr. ugarskog i njemačkog glavnog stana od 21., 22. i 23. aprila nalaze se u „Objavitelju Dalmatinskomu“.

Velike borbe na zapadnom bojištu.

BERLIN, 21. Wolff Bureau. Golema borba na prostoru izmegju Aisne i Champagne nije više bila, kao ov zadnjih dana, jedinstvena bitka, voga gjena sa velikih strategijskih gledišta; ona se pače raspala u žestoke pojedinačke bojeve, koji su smjerali naprosto na lokalne uspjehe. Francuzi ponoviše i jučer svoje očajne pokuse da se silom uspu sa nizine Aisne na vijenac visova Chemin-des-Damesa. Njihovi napadni valovi skršiše se kao jučer u njemačkoj vatri. Na Brimont se iznova i uzalud napadalo sa teškim gubicima po Francuze i Ruse. Sjevero-zapadno od Auberivea odbijeni su krvavo neprijateljski napadi na pozicije po visovima što mi držimo.

Izvjestaji turskog glavnog stana.

CARIGRAD, 21. Glavni stan, 20 aprila:
Fronta u Iraku:
Živahnija artilerijska vatra na desnoj obali Tigrisa.

Fronta u Kavkazu:
Na lijevom krilu bezuspješna paljba neprijateljske artilerije.

Taman o čemu ona snovala i umovala, a sa neizvjesnosti strepila, hoće li joj otkuda kolač na ruci nataknuti, sad vidi, da joj je, uz nataknuti kolač na ruci, i pogača u torbi.

Biti će, znam ja, s ovoga djela milosrgja duhovnoga po selu rogoborenja, očutno će se duše kojekakve «braće» i «bratima» buniti, da «zašto šteta ova», nu ovaki mi komarci nijesu ni dosada uštrcavali malarične bazele u zdravu krv, pa ne će ni ovo od danas. Ne tražim «patente» na svoje nove izume, već u tome stupam za stopama svoga Božanskog Učitelja, koji je oko sebe sakupljao uboge duhom, a njegova zaručnica i Crkva prve škole oko svojih, hramova podizala.

Nema te sile i snage, koja će dvojkati, a kamo li zaustaviti rijeku na uvoru, kad ona udari i omjeri k svojoj meti preskakujući bezobzirce sve zaprijeke i prijepona. I moja mladež, ne zna ona, što su poteškoće, što li strah, a kamo li da se pokloni pred udesnim obzirom ljudskim, koji mnogoj i mnogoj plemenitoj usred njena bujanja i cvatnje žile poguli i grane salomi. Nabujala snaga, ustrajna volja i bezobzirno krošenje svojim drumom moje mladeži i njezin blagoslovljeni pokret, ko da je to sve i svaku u selu skitnulo sa dnevnoga reda, a sebe nasadilo i na dušu i na jezik svega i docigloga, što umije misliti i govoriti.

Fronta na Sinaju:
Poslije bitke kod Ghaze, u kojoj smo mi pobijedili, protivnik se povuče sa teškim gubicima u izlazna pozicije. Naši gubici u bici bijahu neznatni. Utvrdilo se, da je neprijateljska flota navlaš tukla veliku Džamiju u Ghazi. Džamija je porušena.
Blizu otoka Mila podmornica je potopila neprijateljsku prijevoznu lagju sa dva dimnjaka od 12.500 tona.

CARIGRAD, 23. Glavni stan, 22 aprila.
Fronta u Iraku:
Na desnoj obali Tigrisa počeo se iznova bojevi, koji još nijesu dokončani. Na lijevoj obali Tigrisa jedan pomaknuti odjeljak bi povučen za nek.liko kilometara.

Izvjestaji bugarskog glavnog stana.
SOFIJA, 22. Izvještaj generalnog štaba, 21. aprila.

Engleski izvidnički odjeljak sa četiri oficira otišao se prema našim stražama. Na zanozi Be-lašice, zapadno od Doroja, naše su ga pomaknute čete dočekale vatrom te ga zaokružile. Neprijatelj se dade u bijeg i ostavi nekoliko zarobljenika sa jednim oficijom u našim rukama. Južno od Serrisa artilerijska je vatra raspršila jedan eskadron i dva odreda pješadije.
Da svoj frontni slaba artilerijka djelatnost.

SOFIJA, 22. Izvještaj generalnog štaba, 22 aprila:
Macedonska fronta:
Na mjestu žestoke artilerijske vatre
Rumunjska fronta:
Mirovanje.

SOFIJA, 23. Izvještaj generalnog štaba, 23 aprila.
Izmegju Vardara i doiranskog jezera cijeli dan vrlo žestoka vatra neprijateljske artilerije, koja više puta poraste do ub zane vatre. Južno od doiranskog jezera uzbijena je krvavo engleska pješadija, koja se stisnula poslije odulje ubrzane vatre.

Ratno stanje izmegju Njemačke i Sjedinjenih Država.

WASHINGTON, 21. (Reuter). Wilson je raspredao sa kabinetom pitanje o izvoženju živeža u sjevernu Evropu, da ne bi američki živež dospio u Njemačku.
Američka vlada neće sprečavati plovidbu u neutralne zemlje, samo ako ne bude ići u korist Njemačkoj.

Izjave američkog poklisara Gerarda.

ROTTERDAM, 21. «Daily Telegraph» javlja iz New-Yorka. Nekadanji poklisar u Berlinu Gerard izjavio je na jednoj skupštini u New-Yorku: «Njemačka neće podležiti ni uslijed revolucije u zemlji ni uslijed nestašice živeža. Nijemci će izći na kraj, pa bilo i s mukom, sa živežem kojim raspolažu. Teška će to za njih kušnja biti; ali oni spadaju u one ljude, koji će kušnji odoljeti. Mogućnost jedne njemačke revolucije neka Američani izbjiju iz glave».

Amo kod nas svako voće svojim zemanom sazrijeva i pod maticu pada. Svako doba godine, svaki mjesec, svaki dan, a s malim i svaka ura nove razgovore u narod uvodi o novim, težim i lagljim težakim poslima. Kad nu ovo nove i nikada vidjene ptice u selo doleće, novu one pjesmu zapjevahu, kako za koga, nekome je udesna noćna soyurina i strašilo, a po me priprijev angjeoskih hora. Ne zbori se to na zboru, ni na ženskom danguhomu i ispraznome prelu već o nekim novim, tamašnim i dosada nečuvanim riječima. Novi se i osebujni izražaji selom proširivaju i sa usta na usta prelijeću, jer početnica, pisanka, olovka, tablica, ako je dosada ta ikoja amo kod nas na čije uho uzjala, onda ja bio sve na svijetu, a ne bio, što jesam. (Moja ograda, kojom dosada obigravao čio moj «Surac», pitnom se i bujnom paškulom razmećao, a pod gustim krošnjama stoljetnih hrasta planđovao, kuda se gusterica sunčala, zmija po liticama savijala, a zelembač svoje šare izmijenjivao, tuđa sade moja mladež jezikom plate, slovo k slovu priclikiva; «eka» i «beka» — kako to njihovo pohvalno nastojanje pakosno prozva žugljiva i kuštrava srdobolja i Macina Galica. «Braska» kuća, u kojoj prazni crkveni hambari pričaju o golemoj i pečenoj ljubavi prijese njezine «braće» i «bratima», da uspijuć u nje dvije oke, a izaspijuć četiri, doživjeli oni ovu svoju sudbinu, te prazni buru na konakovite ma-me — ozvanja sade zdravom i jedrom besjedom, glasnikom ođumite duše i plemenita srca poletne

Revolucija u Rusiji.

Odgovor egzekutivnog odbora vijeća radničkih i vojničkih delegata socijalista u Americi.

DETROGRAD, 21. Na telegrafski upit američkog socijalista, člana kongresa Mayersa, da opravdano nepovoljni glas da ruski socijalisti idu na ruku posebnom pomirenju sa Njemačkom, odgovorio je egzekutivni odbor vijeća radničkih i vojničkih delegata depešom, u kojoj se izjavljuje, da ruska revolucionarna demokracija ne teži za posebnim mirom; ona traži međunarodni mir bez aneksija i pravih ili prikrivenih ratnih naknada, i to na osnovu slobodnog razvoja naroda, ona je pak mišljenja da proletarijat u svakoj zemlji mora nastojati da se postigne čim prije mir na spomenutom osnovu.

Na istočnom bojištu. Ruski gubici.

Sada se znaju tačni podaci ruskih gubitaka od avgusta 1914. do konca decembra 1915. Broj mrtvih, ranjenih i nestalih časnika iznosi skupa 125.436, među tima 282 generala, 1776 pukovnika, 2604 potpukovnika. Oznakuju se kao poginuli na bojnem polju 40.030, mrtvi uslijed rana 10.813, umrli u bolnicama 7407, ranjeni 29.333, nestali 37.453.

Gubici na momčadi od januara 1915. do konca 1915. iznose ukupno 1.942.610. Od toga je broja zaglavilo na bojnem polju 406.348, kasnije uslijed rana 285.716, umrlo u bolnicama 201.122, ranjeno 573.269, nestalo 476.155. Osobito udara u oči visok postotak poginulih uslijed rana. Ruska statistika unosi ove mrtve u dva stupca i to: «kasnija smrt uslijed rane» i «umro u bolnici». U časničkom popisu iznosi broj poginulih uslijed rana i umrlih u bolnici 18.220 naprama 29.333 koji bolje rane. U popisu izgubljene momčadi stoji 486.838 poginulih uslijed rane i u bolnici naprama 573.269, koji su rane preboljeli.

Druga podacima sa vrijeme od 1. avgusta 1914. do 31. jula 1915. postotak umrlih u austro-ugarskoj vojsci jest: u poljskim bolnicama 12-87 po sto, u unutrašnjosti 2-22 po sto. Ovamo se pribraja i broj teško bolesnih neranjenika i to u ovom razdoblju relativno veoma nepodesnom za naše zdravstvene prilike, što ne vrijedi za rusku statistiku.

Ruski general Lešickij dao ostavku.

BERL. 23. «Matin» javlja iz Petrograda: General Lešickij, viši zapovjednik ruske armije na rumunjskoj fronti, dao je ostavku.

Nova njemačka krstarica «Mackensen».

BERLIN, 22. Jučer porinutoj velikoj krstarici nadjenuto je, po carevoj zapovijedi ime «Mackensen».

Neutralnost Švedske.

STOCKHOLM, 22. Ministar izvanjskih posla Lindmann izjavio je predstavnicima «Associated Presse», da će se i nova švedska vlada držati nepokolebivo neutralnosti.

Japan se sprema na rat.

BERL. 23. Pariške novine objavljuju londonsku vijest, po kojoj u ovaj čas u Japanu se žilavo spremaju na rat, tako da je moguće da se čete odesaju na bilo koju frontu.

Uspostavljenje ustavnih slobodina a Španjolskoj.

MADRID, 22. Kralj je uspostavio ustavne garancije.

DALMATINSKE VIJESTI

Imendan i dan rođenja N. V. Cesarice i Kraljice Zite.

Njegovo se c. i. k. Apostolsko Veličanstvo premlotivost udostojilo narediti da previšnji imendan (27. aprila) i previšnji dan rođenja (9. maja) Nj. Vel. Cesarice i Kraljice imaju biti proslavljeni velikom službom božjom, uz učestvovanje vlasti, i školskim praznikom.

Previšnje imenovanje.

Njegovo se ces. i. kralj. Apostolsko Veličanstvo previšnjim rješenjem od 11. aprila o. g. premlotivost se udostojilo nanovo imenovati tajnog savjetnika, senatskog predsjednika vrhovnog suđskog i kasacionog dvora Franja viteza Zohara, predsjednikom patentnog suđskog dvora, i to za pet godina.

mladeži, koja pod svaku cijenu hoće da postane čitavim čovjekom u jednoj peći. Tama za to, i ni za što drugo, napire svoje duševne moći u službi svijetla i uljudbe, za to tančca očini vid izdižu silna slova uz slabu posvijetlu «lučerne». Neke je muka, neka je boli; toga se taman i hoće, jer tko nije odođen na trnovitim dušecima boli, taj je djetetom ostao.

Krčato je naše selo početnica, pisanaka i ostaloga pribora, no još napunija žuljiva usta seoskih runješa i izvješćenja baka krezuba. Dosjećaju se, bi reći, da im je poljuljana iscvrtočena stolica ispod neke stvari; zmija ne zna, u što bi svoj otrov ustrčala, pa ga nada se ispljuvava; i opet na nju rosi.

Selo je podijeljeno u dva tabora. Sve, što živi od danas do sutra, kome je puna trbušna prozajina i tvrdi nalezaj sve i svaka, da nosom u zemlju dubi, a očiju u sunčano svijetlo izbjeljiti ne smije, jer je pomrka druga njegova; sve, što starežine tuzgom i starosti iznemoglošću zađaje, u jednome je taboru i u vuka se razdižavca prekrojilo, da raskajši mladež moju. U drugome je taboru život, zdravlje i odvažnost, a najstrag — i u vatra i u boj spremno za netaknute ideale, na kojima se istom sigurna budućnost zige, a ne kojejakve ciganske čerže bez stalnih i odregjenih načela, a onda i bez zanosa i bez ljubavi, već danas ovjge, a sutra ongje. Uz ove je Bog i pravica, a u selu sav mlagji naraštaj, što iza fronte kod kuće ostao, da i on bude

† General pješadije barun Varešanin.

«Beč, 24. Kako «Neue freie Presse», javlja bivši poglavica zemaljske vlade u Bosni i Hercegovini, general pješadije barun Varešanin umro je u 70. godini života svega.»

General pješadije Marijan Varešanin od Vreša rodio se je god. 1847. u Gunji, u bivšoj vojnoj Krajini, kao sin potpukovnika Rajka Varešanina. God. 1865. stupio je kao poručnik u pješacku pukovnicu br. 78. Pošao je dovršio ratnu školu, dočijeljen je god. 1872. glavnom štabu. Godine 1878. bio je dočijeljen kod vojnog i domobranskog zapovjedništva u Zadru, koje je onda djelovalo kao vojno generalno zapovjedništvo. God. 1887. imenovan je Varešanin predstojnikom štaba kod vojnog zapovjedništva u Zadru, te je u tom svojstvu postao godinu dana kasnije pukovnikom. God. 1894. unaprijeđen je za generalmajora, a god. 1897. imenovan je zapovjednikom 18. pješacke četne divizije u Mostaru, u kojem je svojstvu u studenom iste godine postao podmaršalom. Aprila 1905. imenovan je vojničkim i domobranskim zapovjednikom u Zadru, a augusta mjeseca iste godine podijeljena mu je čast tajnog savjetnika. Za svoje izvršno djelovanje na ovom mjestu odlikovan je koncem 1907. godine Redom željezne krune I. stepena. Marča mjeseca 1909. imenovan je zapovjednikom 15. og vojnog zbora, zapovijedajućim generalom u Sarajevu i poglavicom zemaljske vlade u Bosni i Hercegovini. Zbog svoga prijateljskoga djelovanja na korist onog naroda uživao je opće poštovanje, a kako se uvijek zauzimao za potrebe kako cijelog naroda tako i svakoga pojedinca, bijaše tamo stekao iskrenih prijatelja u svim krugovima i svim slojevima puka. Za njegove uprave Njegovo Veličanstvo pokojni Cesar Franjo Josip svečano je propustovao 1910. godine Bosnu i Hercegovinu i posjetio glavna mjesta, i po njim je iste godine otvoren prvi bosansko-hercegovački sabor. Na dan otvaranja sabora počinjen je na zemaljskog poglavicu atentat. Neki sveučilišni djak ispalio je na baruna Varešanina pet revolverskih hitaca, a da ga nije pogodio. Na 11. maja 1911. general pješadije barun Varešanin dignut je na svoju molbu u mjesto nadzornika vojske i poglavice zemaljske vlade za Bosnu i Hercegovinu, a na njegovo je mjesto postavljen tadašnji Feldzeugmeister Oskar Potjorek. Na 26. maja te godine ostavio je barun Varešanin Sarajevo i nastanio se u Beču, gdje je u miru sprovodio svoje dane. Bio je vrlo darovit čovjek, ljubezan, veseljak, te je u Dalmaciji bio vrlo ljubljen i milovan. Bog mu dušu upokojio.

Barun Varešanin bio je glavni faktor u ugušenju ustanka u Rakovici god. 1871.

Pokojni Feldzeugmeister barun Anton Mollinary, koji je onda bio zapovijedajući general u Zagrebu, u svojim Uspomenama (26 Jahre im österreich-ungarischen Heere. Von Anton Freiherr v. Mollinary k. u. k. Feldzeugmeister. Verlag: Art. Institut Orel Füssli. Zürich.) opširno govori o rakovičkoj buvi. Na str. 232. drugog sveska svojeg djela ovako počimlje: «Prelazim sada na događaj, koji je lako mogao imati najtežih posljedica ne samo za mene i moj položaj, nego i za monarhiju». Ovdje pisac opisuje tajne pripreme ove bune, te kako je cijelu stvar otvorio ondašnji kapetan barun Varešanin. Evo što Mollinary piše:

«Upravo za čudo niti jedan od oficira regimente nije od svih ovih priprava ništa opazio. Dapače i samo neobično uzbuđenje i pokret u zemlji bijaše upalo u oči samo jednome jedinome međju njima. Ali taj je odmah stvar u svoj njoj «dalekosežnosti» prozrio. To je bio kapetan (Marijan) Varešanin (Mollinary opaža: «Sada — naime god. 1905. — podmaršal i vojnički zapovjednik u Zadru») — zapovjednik u Slunju, istoimene regimente, koji «graniči s ogulinskim kotarom. Varešanin se je odmah požurio, da izvjesti zapovjednika svoje regimente, pukovnika Bjorgjevića, koji je isto tako «brzo izvjestio na zapovjedništvo brigade, gdje je «stvar bila uzeta vrlo ilegatično i kao bez ikakve «važnosti».

«Na sreću se pukovnik nije zabunio sa ovim «optimističnim shvaćanjem. On je napravio na vlastitu ruku izvješće generalnom zapovjedništvu i «tako sam ja dne 8. listopada došao u posjed ove «važne vijesti, hvala inteligenciji i bučnoj revnosti «Varešaninovoju i eneržiji Bjorgjevićevoju.»

Čitiluja.

† Don Vicko Arambašin. U Kaštel Novome preminuo je, u 90. godini života, svećenik don Vicko Arambašin, plemenit čovjek tihe i blage čudi, pošten i pravedan po srcu, rođoljubiv po uvjerenju, uzoran svećenik, ljubljen i poštovan od svakoga.

G.ca Eliza Lederer, vrijedna i radna djevojka, sestra g. Frana Lederera, učitelja glasbe na preparandiju u Arbanasima, preminula je prošle sedmice u Dubrovniku.

snažnom frontom za frontom na braniku Boga, Kralja i Otadžbine.

Ako je opet istina, što o dobroj majci svijet priča, da o njoj ovisi spas domovine, na vilenu su onda konju koji amo momci, jer ženski pomlaok sav listom i zanosno uza nje prij nja. I on iščika, ko ozebao sunca, svoj ženski pokret, eđa mu blagi otkuda lahor javi emancipaciju žene, nu ne u modernome, luckastome, šeremetnom i pokvarenom ukusu, koga rječnik — oholost ponosom bilježi, a lijenost komotnošću, već na zdravim i krččanskim demokratizmom prošetim načelima.

Moja je mladež, zazirući od skrajnosti, udarila u ovome svome zamašitome pothvatu srednjim, dakle zdravim i sigurnim putem. Ona je sebi uređila i sastavila dnevni red, svako ga se i dočiglo mora tačno držati i ni u čemu ga ne poremećiti. Znađu oni, da ih njihov pokret ne će dovesti do suđačkih stolica, do profesorskih katedra i do odvijetkih masnih dnevnika. Oni su težaci i težacima će ostati, nu hoće da budu svijesni i savjesni težaci, da znadu, zašto su težaci, a onda ponosni sa svoga stališa, a ne bezpravno roblje. Nakani su stupiti u bliži i užli odnošaj sa naprednim svojim braćom težakom u prostornome svijetu. da i oni dožive svoj dan, kao je jednom rukom plinom ravnati, a drugom svoj stalaški i gospodarski list i glasnik držati. Taj će im bjelodano dokazati dosadašnje njihovo suobonosno natražnjaštvo, kad, što s volima

† Dr. Jere Karlovac odvjetnik u Spljetu umro je u subotu 21. o. m. nakon duge bolesti.

Iskren rođoljub, i ako se nije isticao u javnome životu, svome je narodu služio odano i nesebično, osobito na kulturnome polju.

Blage pomirljive čudi, bio je opće ljubljen, te je njegova smrt uopće žaljena.

Juče u jutro preminula je u Zadru gospođa Ana Messmer rođ. Bellan udova financ. savjetnika.

Sprovođ će pokojnice biti sutra 26. tek. mj. na 10.30 sata pr. p. iz stare obale put Stolne crkve.

Pokojnicima rajsko radovanje, a uciviljenim obiteljima duboko saučestje!

N. P. zapovj. general pl. Sarkotić u Dubrovniku.

Pišu nam iz Dubrovnika, 17. o. m.

Njegova Preuzvišenost zapov. general plemić Sarkotić, na povratku iz Ercegovoga, stiže danas u 11 sati iz jutra u naš grad.

U susret mu se izvezla Nj. Visost Nadvojvoda, knez od Parme, s kojim se doveze sve do pred «Hotel de la Ville». Tu se pokloniše visokom gostu, gospođa namjest. savjetnik upravitelj kotar. poglav. Dr. Renkin, zapovjednik mjesne vojničke štacije potpukovnik Lorenz, opć. upravitelj gosp. Cega i ministarjalni savjetnik, upravitelj okružne poslovnice za prehranu gosp. Svoboda.

(Malo prije pođne Njegova Preuzvišenost i plemenita gospođa supruga posjetile prepoštovanog Biskupa D-ra Marčelića, a zatim se odvezoše na Ploče.

U 3 sata popođne krenuše automobilom put Trstena, da se nauživaju onog čarobnog kraja i obagju krasni perivoj gosp. Vita Gozve.

Večeras u 7 sati vraćaju se u Sarajevo.

Imenovanje.

Predsjedništvo polkrajinskog financijskog Ravateljstva imenovalo je financijskim povjerenicima u IX. razredu čina financijske koncepcije Humberta Pojani, Antuna Gijvanovića, Antuna Danila i d-ra Antuna Testu.

Koncert u čast N. V. knezu od Parme.

Pišu nam iz Dubrovnika, 17. o. m.

Odbor amošnjih časnika priredio je jučer popođne u čast Njegovoj Visosti René knezu od Parme, pred njegovim stanom u Gružu krasan koncert. Svirala je vojnička glazba obalnog zapovjedništva s Ivanice. Tu bijahu na okupu i svi časnici obližnjih štacija i mnogo grajana.

Prodaja svježeg cvijeća, povjerenja gospogjama i gospogjicama privuče tamo sve sto je otmjenijega ne samo u Gružu već i u Dubrovniku. Sve se je cvijeće rasprodalo, a prodali su se na jagmu i svi patriotski znakovi, što su bili namijenjeni ovoj akciji.

Trgovačka i obrtnička Komora zađarska

upozoruje posjednike papira prvoga i drugoga ratnoga zajma, da mogu još i danas izmijeniti blagajničke bonove tih zajmova za državne obveznice petoga ratnoga zajma, isplativa u 40 godina, uz povoljne uvjete kako su bili objelodanjeni u novinama.

Lične vijesti.

U nedjelju 22. o. m. došao je u naš grad M. P. O. Vendelin Vošnjak Generalni Visitor za franjevačku Provinciju sv. Jeronima. Sađ ide u Istru da pohodi tamošnje samostane.

Tečaj za osposobljenje učiteljica u kuhanju i kućanstvu.

Polovicom rujna o. g. otvara se u Beču dvogodišnji tečaj za osposobljenje učiteljica u kuhanju i kućanstvu. Obuka traje dvije godine, a svaka školska godina po 10 mjeseci.

Na temelju svjedodžbe, može se postignuti mjesto asistentica ili učiteljica u sličnim školama.

Plaća se kr. 240 školarine na polugodište. Nastavni je jezik njemački. Potanje obavijesti mogu se dobiti kod trgovačke i obrtničke Komore u Zadru.

Poštanske vijesti.

Privatni poljski poštanski paketni promet sada je dopušten i u saobraćaju sa poljskim poštanskim uredima 500 i 524.

Concerto di beneficenza.

Il concerto datosi la sera dell'11 corrente a favore del fondo per le fanciulle povere delle scuole di Zara, venne ripetuto domenica 22 m. c. con alcune aggiunte e modificazioni, a vantaggio del fondo per vedove ed orfani di militi dalmati caduti. Anche questa volta la sala del Teatro era gremita di pubblico.

uzorali, to s njima i pričepili. Ose će, ogledajući se na komisijskog i razumnoga brata težaka okolišnih krajeva i pokrajina, za kojim je sa nesvijesni stotine godina izostao, i iza njegove brazde uput bujno niknuti i razbusati se blagosov Božji. Tekar će se svega toga neiskazanoga blaga i bogastva domoći, batala li dosadanju i nedostojnu praksu svojih starijih, koji u svome, nečudnom robovanju hoće da odvratnu divizu svojih pregja i na svoje mlagje prenesu i naprta, da tamo prisimice kamen uz brilej valjaju, a kad su ga do na vrh dovaljali, onda ga puštaju, da se nibrđo kotrlja.

Stoga moja mladež upregla svom snagom i duševnošću, da nastojanje oko svoga zvaničnoga rada podvostruči. U računu joj je to, jer je stariji stariji; poštovanje ti prama roditelju nameće i Bog i savjest, a u drugu nije hvajde ove surove i neukroćene elemente još žešće jariti i razdraživati, već ih kotrlja. Toga ti ne postije razlozima, jer strah i nesvijesna sebičnost ne znadu za razloge, već da im istim njihovim klinom klin izbijas. Rađi, krvoloci, težački posao marno obavljaj, u jednoj popusti, a u drugoj međi brnjicu nokat k sebi pritegni, dok ne prisprije ura, da dogje krilo, gdje da je sreće, moralo je, da je i prvo bilo. Prirodnim je zakonom utanačeno, da stariji pristi tjelesno smalaksu, kopljem o ledinu bubnu, a vlast predođu mlagjoj, snažnoj ruci, a tvojoj eto i prokušanoj i na izvorima uljudbe, napretka i prosvjete sakovanoj. Nije hvajde dirati

blico eletto, fra il quale notammo S. E. monsignor arcivescovo d.r. Pulitić, il vice-presidente di Luogotenenza conte Thun-Hohenstein, in rappresentanza di S. E. il signor luogotenente conte Attems, che aveva assunto il patronato di questa serata di beneficenza e che nel frattempo aveva dovuto assentarsi da Zara, monsignor vescovo greco-orientale Branković, il presidente della dieta d.r. Iudović, e i capi delle altre autorità civili e militari. L'esito finanziario del concerto fu ottimo.

La signora M. Nikolić-Kaer, non ancora perfettamente ristabilita dall'indisposizione che le impedì di prender parte al precedente concerto, disse egregiamente l'aria «Pace mio Dio» nell'opera «La forza del destino» secondata ottimamente al piano dalla gentile signora E. Perini, e la preghiera di Elisabetta nel «Tannhäuser» di Wagner. La signora Nikolić-Kaer ha nella sua voce calda e vibrante accenti di vera passione, che scuotono l'animo di chi la ascolta. L'avvenente signora, elegantissima come sempre, riscosse lunghi e sinceri applausi.

Una variante al programma precedente si ebbe questa sera con la «Scena del suicidio» dell'opera «La Gioconda» che la gentile signora confessa de Borelli disse in sostituzione dell'aria del «Ballo in maschera» cantata la volta passata. Questa musica del Ponchielli si presta egregiamente alla simpatica e fresca voce della signora Borelli, che seppe dare ottimo risalto agli accenti così altamente drammatici di quella celebre scena. La gentile signora venne vivamente applaudita e richiamata sul podio.

Nota finora soltanto nella nostra società privata la signora O. Javor si presentò la sera di domenica al nostro gran pubblico, conquistandone testo le simpatie e l'ammirazione. Pianista di straordinaria intelligenza e capacità, la signora Javor si produsse in una «Etude de concert» di Liszt e nell'«Op. 21 Il. o. 2 Variazioni» di Brahms, due pezzi di bellissimo effetto ed irti, specie il secondo, di difficoltà che la gentile esecutrice superò con disinvoltura ammirabile. Il suo raro intuito d'arie, la sua abilità tecnica fanno della signorina Javor un elemento prezioso per i nostri concerti. Alle insistenti richieste del pubblico affascinato, essa si ripresentò al pianoforte con un nuovo brano di musica, riscuotendo nuovi, scroscianti applausi.

Gli altri numeri del programma ebbero, come al precedente concerto, ottima esecuzione. Diretta dall'egregio m.o. Zink, l'orchestra fu ammirabile per fusione. La signa P. Alacevich e il signor G. Billich dovettero ripetere il duetto del «Barbiere» col quale destarono nel pubblico entusiasmo straordinario. Applaudita nuovamente la bella Elegia per violini del m.o. Zink; ottimi, intonatissimi i cori di donne.

Sinfonicički dobrotvorni koncert u kazalištu «Mazzoleni» u Šibeniku.

Pišu nam iz Šibenika, 20. o. m.

Patriotski i dobrotvorni nastojanje kojim se dični gospodin kontradmiral Hugo Zaccaria oblikuje još od početka ovoga rata, imalo je nov, sjajni uspjeh. Umjetnički i financijski, u velikom sinfoničkom koncertu što se održao u subotu 14. o. m. u večer u našem kazalištu.

To je veće naša publika živo iščekivala, jer se znalo, da je odboru uspjelo pribaviti sudjelovanje odličnih dilefanata, i da će naš orhestrar, koji se mahom sastojao od najboljih umjetničkih elemenata u gradu, pojačati nekoliko vrijednih muzičara iz drugih mjesta. I doista — što se tiče broja i vrline pojedinih članova — takog orhestra nije se još nikad čulo u našim koncertima.

Interesantni i raznovrsni program udesio je gosp. Srnka, koji je njim i upravljao, razvivši nečudnu radošću, tako da je za kratko vrijeme uspio da stvori orhestrar dostojan i velikog kazališta, koji je mogao da izvršno izvede i najtežu muziku, kao što je na primjer sinfonija opere «Vilim Tell», pak prva Lisztova rapsodija, ouverture opere Nicolaieve «Vesele Kume» i «Huldigungs-Marsch» iz Griegove opere «Siguard Jorsfjal». Drugi jedan komad, originalan i sjajno izveden, bijahu «Transcriptions humoristiques» Siegfrieda Ochsa.

Gospodin Srnka se pokazao i neobično vrljedan violinist. On je znao da mami iz violina krasnih efekata, udarajući Sarasateovu «Zingarescu» uz pratnju vrsnog ciganskog orhestra ugarskog bataljona br. 2. Poslije tog teškog komada, što ga gosp. Srnka izvede sa velikom izrazitošću i sigurnošću i sa divnom tehnikom, kao god i poslije raznih, teških komada za orhestrar, publika ga je odlikovala burnim pljeskanjem, a na kraju prvog dijela koncerta odbor mu je prikazao u znak zahvalnosti lavo-vijenac.

To se veće na našoj pozornici prvi put pojavila simpatična gospođica Olga Striščević, koja raspolaze lijepim slatkim glasom i pjeva vrlo čuvstveno. Ona je krasno izvela dirljivu romancu iz Ponchielliave opere «Gioconda» i Hatzeovu kanconu «Kad mlidija mrijeti», a oba komada uz pratnju orhestra. Milokrvnu mladu pjevačicu publika je po-

u osinjak, ni u osjetljivost, koja nije protkana tankom smnom svijesti i razbora, već betezjima starosti, nesregjenih strasti i nadegjenih tromešti na debelo i klanjavom končinom nakratko proživena i slijepjena. I onako ti ne će ponestati nepogoda, zanoveti i prigovora, da bi čak i čeznuti za njima morao. I do na vrh će ti se tjemenaće ispeti, te će biti časova, da te obuzmu potištenost i sumornost, te se očajan upitaš, je li tvoja dobra volja i napuno raspoloženje obraslo tvoj borbi i da čamprage lomi s ovim usirenim i zgrušanim presudama. I glavom će o zid naših stariji i starješine amo, ali uvijek s uvjerenjem, da to nije litica, već naručni namještaj meka uzglavlja.

Prama ovome dnevnome ređu mladež je uz ure, svagdanjeg i fizičnoga rada, i one odregjene, pići i napitku duše, savjesno obavljala. Je li rabinik, dan težačkih napora, da se zametneš motikom, pođugan i lašunom za krčidbu, ili ćeš uz vole s ostalom o ramenu, da plugom i suplužicom zemlju paraš i dubibe prevrćeš, svega ćeš se ti ovoga spomenuti, a ni cigle zaboraviti ne ćeš — gramotno bi bilo — ko ni valaj torbak svoj, u kome kutri, u glavu joj se zna, početnica tvoja. Ti ćeš, kako to donosi težački rad i posao, po vas dan krste lomiti i potom se obilježavati, zemlji zanovetati i s njome se tvati, dok je svladaš i u brazdu ugneš.

(Slijedi).

slije svakog kvanjem.

Prvi se profesor Ivan B. simpatičnim glazbom velikom izrazitošću, masčera» uz «Zaza» napok je vješto pratila je Batistić pjeorhestra, i balnoviča iz Zadrupravljao i po vila plemenitostivnog efekta, bravajući kakozveđenje.

Vrijeđonij nasred burna gospogjici Olga Gemi Montanaru su u orhestru.

Koncertatino iskičeno. K. uđarao Cesaru sliku mladog ješa pozornicu, čen je udivio. ne. Sve što je graduo pohitalo tim svoju zah pokrovitelju kazališta dalo sinovi svukolista i spomektor Zorze staranje u slu od Preuzvišenoficija i od v. Paško Rora, koja ih je išla osjećanje i u uspjehu konc

O ovaj l.

vijesti, zagre. «Pod ovim dru osobitu k. teraturi. U be. čna knjiga za. pa svojim uči. posvećuje ov. hamik». Piše, ratare, ali se. što im treba, stoji da izved. stupacnu prij. zlativo. Zita. sru, ne bi li. mu je knjiga sama i mud. Zbog toga m. predstavljenje. vlnost i lije. da ovako lije. govil još nika. terat. Pisac je. pa u šali sp. letu; jeružali. težak, čačoli. ubrzo razumj. Mihovila Pau. otrgnuti od k. sta štoša na. ime). Djevoj. sebe «Meikov. se nazvao «. kako kod nas. beoke svoje. je pućio, sa. što drugo ne. djecom» i da. zadržavljamo g.

Rudolfe

Moji puti. vom premlotiv. tarnjom vrie. Magjer, skih književn. vih zvukova. «Iz naših sel. savremenim. zbirka kud i. put» je mir. istiniti i zato. prirodni i po. je do svetog. rode — a ko. — neka segi. je oprema u. Bačić, sa n. poznatog i o. tela iz Pazin. Magjeru. vatskome Pa. i nebeskome.

La Camera

invita tutti c. di cassa del. di volerli ar. quinto presti. verso conioz.

Akcija

invalido, 36. 60 kr.: Općina Drni. Rađošević p. Po 20. prvim prino. Trogir, Ant. Po 10. Dešpalj duš. Postire, Ann. Elisabeth G. Jan hrabie l.

monsignor
di Luogo
presentanza
che aveva
beneficenza
arsi da Zara,
ković, il pre-
belle altre
rio del con-

ancora per-
che le im-
certo, disse
opera «La
al piano
ra di Elisa-
signora Ni-
vibrante ac-
nimo di chi
ssima come
si.

ente si ebbe
dell'opera
ontessa de
«Ballo in
esta musica
a simpatica
sempre dare
drammatici
nora venne
noio.

società pri-
di dome-
ndone testo
straordinar-
avor si pro-
e nell'Op-
zi di bellis-
di difficoltà
svoltura am-
sua abilità
mento pre-
licieste del
pianoforte
lendo nuovi,

baro, come
one. Diretta
mirabile per
G. Billich
cel quale
raordinario.
per violini
di donne.

kazalisku
e kojim se
ccaria odli-
alo je nov,
u velikom
ubotu 14 o.

ala, jer se
uđelovanje
ar, koji se
elementata
muzičara iz
i i vrline
se još ni-

udeso je
zavzviši ne-
ijeme uspio
zališta, koji
muziku, kao
Tell), pak
Nicolaiève
iz Grien-
dan komad,
nscriptions

obično vri-
na krasnih
rescu» uz
arskog ba-
na, što ga
u i sigur-
i pošlje
lika ga je
rvog dijela
zahvalnosti

put poja-
ević, koja
vrlo čuv-
omanacu iz
ovu kan-
uz pratnju
lika je po-

tkana tan-
na starosti,
na debelo
ena i sli-
ogoda, za-
za njima
ače ispeti,
st i sumor-
ra volja i
da čam-
resudama.
e amo, ali
é naručni

dež je uz
odregjene,
li rabinik,
nikom, po-
le s osta-
zemlju pa-
voga spo-
amotno bi
kutri, u
kako to
rste lomiti
s njome
(Slijedi).

slije svakog komada obasula zasluženim odobran-
vanjem.

Prvi se put pokazao na našoj pozornici i pro-
fesor Ivan Batistić, tenor, koji raspolaze visirnim,
simpatičnim glasom. On je pjevao čuvstveno i sa
velikom izrazitošću romanca iz opere «Un ballo in
maschera» uz pratnju orchestra, pak jednu iz opere
«Zaza» napokon pjesmu «Modro oko» u kojoj ga
je vješto pratio na klaviru m.o. Zuliani. Gospodin
je Batistić pjevao sa velikim uspjehom, a uz pratnju
orchestra, i baladu «I tre monti», djelo gosp. Brai-
novicha iz Zadra. Ovim je komadom sam auktor
upravljao i postigao najbolji uspjeh. Publika se di-
vila plemenitoj i modernoj kompoziciji vrlo suges-
tivnog efekta. Publika mu je živo pljeskala, odo-
bravajući kako muziku, tako i orhestralno i vokalno
izvedenje.

Vrijednoma profesoru Batistiću poklonjen je,
nasred burna pljeskanja, leor-vijenac, a milokrvnoj
gospoginji Olgi Sirošević i dražesnim gospoginjacima
Gemi Montanari, Mariji Novak i Olgi Zorzenoni, koje
su u orhestru subjelovale, prikazane su kile cvijeća.

Koncertat je sjajno ispao; pozorište bijaše kras-
no iskičeno. Kad je odmah u početku orchester za-
uđorao Cesarevku, svađajući se pogledi omicahu na
siliku mlađog našeg Vlade, koja sa visoka krasni-
jaše pozornicu. Čisti prihod od 1630 kruna dozna-
je je udovicama i siročadi vojnika šibenske opće-
ne. Sve što je otmjenije i inteligentnije u našem
građu pohitalo je to veće u kazalište, dokazujući
tim svoju zahvalnost prema dičnomu pokretu i
pokrovitelju je nezaboravne večeri. Upraviteljstvo
kazališta dalo je muke prostorije, a tvrtka «Supuk i
sinovi» svukoliku rasvjetu, dok su upravitelji kaza-
lišta i spomenute tvrtke, gosp. Ivan Mazzoleni i
Hektor Zorzenoni i ovaj put stavljali sve svoje
stranice u službu plemenite svrhe. Stigli su prinosi
od Preuzvišenog gospodina namjesnika, od naših
oficira i od vlasnika loža. Gospođa Kovačević, Botta,
Paško Rora, Savin i Desković odrekose se nagrade
koja ih je išla, dokazujući i ovaj put svoje patriotsko
osjećanje i prinijevši i na taj način financijskom
uspjehu koncerta.

«Sunčano mlijeko».

O ovoj lijepoj knjizi, koju smo onomadne na-
vijestili, zagrebačke «Narodne Novine» pišu ovako.
«Pod ovim imenom izdao je Ilija Bošnjak u Za-
dru osobitu knjigu, kakove dosad nismo imali u li-
teraturi. U beletrističkom je to obliku napisana pou-
čna knjiga za ratare. Pisac je svršio križevačku školu,
pa svojim učiteljima u Križevcima i u (Montpellieru
posvećuje ovo djelo — «narodu dužnik, učiteljima
harnik». Piše, dakako, samo za naprednije i pismene
ratare, ali se nada, da će ovi, kad nauče iz knjige,
što im treba, poučiti one, koji ne umiju čitati. Na-
stoji da izvede nauku pred narod kao milu i pri-
stupačnu prijatelju, koja zbori korisno, lijepo i ra-
zumljivo. Zato pisac govori ne samo umu, nego i
srcu, ne bi li se narod zaljubio u tu nauku. Zato
mu je knjiga puna — pored korisna nauka — pje-
sama i mudrovanja krasnih riječi i lijepih slika.
Zbog toga mu knjiga i izlazi kao neko svečano
predstavljenje nauke narodu. Osobito pazi na pra-
vilnost i ljepotu jezika, pa možemo smionu ustvrditi,
da ova knjige nisu primili naši ratarski kru-
govi još nikada. Sa slasuću pročitat će je i svaki li-
terat. Pisac je rođen u hercegovačkom Metkoviću,
pa u šali spominje, da su najljepša mjesta na svi-
jetu: Jeruzolim, Pariz — i Metković! Djed mu je bio
težak, čača napola gospodin, a šta sam ja, to čete
ubrzno razumjeti». Kao da čitaš Vuka Vrčevića ili
Mihovića Pavlinovića! Upravo se čovjek ne može
otrgnuti od knjige. U jezičnom pogledu možemo do-
ista štošta naučiti od toga Ilije Bošnjaka (časno mu
ime!). Djevojku iz «Gabele» nazivlje «Gabeokom» a
sebe «Metkovec». Da je iz Travnik, jamačno bi
se nazvao «Travnjakom», a ne «Travnčaninom»,
kako kod nas pišu stručnjaci nestručnjački. Od Ga-
beoke svoje traži taj divni Ilija za honorar, što ju
je poučio, samo — jedan poljubac, a od naroda ni-
šta drugo nego da ga «nagje meglju tolikom svojom
djecom» i da ga «zabilježi jednim poljupcem». Po-
zdravljamo ga najtoplije na literarnom mezevu!

Rudolfo Franjini Magjer: — Moj put.

Moj put — to je ciglo devetnaest i to objami-
vom presitnih pjesmica, nu zato sadržajem i uru-
tarnjom vrijednosti suho zlato.
Magjer, revni i neumorni urednik Kluba hrvat-
skih književnika u Osijeku, pjesnik «Poriva» i «No-
vih zvukova», a odlični pisac «Zapisnika sa sela»,
«Iz naših sela» itd. zauzima odlično mjesto među
savremenim hrvatskim književnicima. Ova ga je
zbirka kud i kamo snažnije naprijed pomakla. «Moj
put» je mirutno cvijeće prirode, nepatvoreni, već
istiniti i zato primamljivi obiteljski domjenak. Skladnu
prirodu i porodičnu sreću i nevinost opijeva. Kome
je do svetog kućnog užitka i do raskošja bujne pri-
rode — a kome taj srčak nije ugođan i napojan?
— neka segne za tom bisernom lektinom. Vanjska
je oprema u nakladi osječke knjižare Radoslava
Bačića, sa naslovnim crtežem na pročelnoj stranici
poznatog i odličnog slikara i pejsažiste, prof. San-
tela iz Pazina, upravo zamierna, divot-izdanje.
Magjeru čestitam i poručujem: Plemiću na hr-
vatskome Parnasu; ne sustaj, već svegjer naprijed
i nebeskome plavetilu nabiže!
D. M. Vežić.

La Camera di commercio e d'industria di Zara

invita tutti coloro che possiedono ancora dei buoni
di cassa del primo e del secondo prestito di guerra
di volerli ancora scambiare colle obbligazioni del
quinto prestito di guerra, ammortizzabile in 40 anni
verso condizioni favorevoli a suo tempo notificate.

„Za Boga i za Cara.“

Akcija grofice Ter. Thun-Thun za dalmatinske
invalide, 36. popis prinosa.
60 kr.: Općina Trogir (za 14 istisaka) — 35 kr.:
Općina Drniš (za 6 istisaka) — 15.50 kr.: Marko
Radošević pošt. poslovač sakupio u ožujku.
Po 20 kr.: Don Luka Burica kanonik Split (sa
prvim prinomom skupa 23 kr.), Frano pl. Cambij
Trogir, Ante Cernosija trgovac Zadar.
Po 10 kr.: Luigi Cosulich Rijeka, Don Jur.
Dešpalj dušobr. Pridraga, Jure Dominis načelnik
Postare, Anna Gräfin Dobržensky-Kolowrat Potštyr,
Elisabeth Gräfin Dobržensky-Kotulinski Chotieborž,
Jan hrabie Dobržensky Chotieborž, Bedržich hrabie

Deym Nemyšl, Gräfin Erđody Beč, Kais. Rat Friedr.
Elsinger Beč, Don Jak. Fabjanac žup. upr. Crno.

Po 4 kr.: Don Bart. Adžija poljski kurat Pula,
Frano Brađić rav. pučk. šk. u m. Split, Ivan Belas
trg. Trogir, Mons. Frano Brusak kap. dekan Prag,
Artur Fayerur Split, Don Vicko Gabelić žup. upr.
Jelsa, Don Miroslav Galvagni žup. uprav. Gornje
Selo, Mart. Glavina c. k. mjerac Zadar, D. r. Marko
Granić c. k. prof. Zadar, Ant. Grimani nadučit. Pas,
Ot. Vicko Grujica dušobr. Bajagić, Frano Gutty uprav.
općine Grbalj, Otto Edl. von Grisogono c. k. namj-
tajnik Beč, Giovanni Gazzari i. r. cons. giud. prov.
Zadar, Fr. Guaraldi Zadar.
Sa prijašnjim popisima ukupno kr. 30.735.42.

U fond grofice Ter. Thun-Thun za dalmatinske
invalidne poklonio je 5 kr. gospodin Kosto Neuma-
yer, zubar u Zadru, prigodom Previšnjeg odlikova-
nja c. k. namjesništenog potpredsjednika dra Fr.
Grofa Thun-Hohensteina.

Za Crveni Krst.

Iznosi sakupljeni od c. k. poreznih ureda u
pokrajini i svojevrijedno darovanih od obitelji i
zvanih vojnika pri isplaćivanju pripomoći, u korist
austrijskog «Crvenog Krsta» i to počevši od mje-
seca siječnja 1915 do konca godine 1916.

Blato kr. 20.406.13 — Benkovac 26.133.10 —
Biograd 4.830.30 — Čavtat 111.70 — Drniš 20.073.97
— Dubrovnik 1.216.98 — Ercegnovi 6.284.90 — Hvar
2.987.94 — Imotski 65.769.17 — Kistanje 3.447.43 —
Knin 720.90 — Korčula 16.467.44 — Makarska
1.947.65 — Metković 1.632.96 — Orebić 2.307.05 —
Omš 29.370.17 — Obrovac 14.813.74 — Pag 588.53
— Rab 1.139 — Slaninograd 7.916.94 — Skradin 6.894.63
Šibenik 649.06 — Sinj 59.530.45 (u svoti utjeranoj
od poreznog ureda u Sinju je sadržan i iznos po-
biran tijekom mjeseca siječnja 1917) — Split 9.680.03
— Ston 144.53 — Tiješno 65.29 — Trogir 3.362 —
Vis 8.944.16 — Vrgorac 312.70 — Vrljika 23.602.83
— Zadar 23.163.55. — Skupa kr. 364.515.73.

Vrijeme u Dubrovniku.

Pišu nam iz Dubrovnika, 18. o. m.
Od više dana, pa skoro sve do jučer, u nas
je bilo tako divno pramaljeno vrijeme, da na voj-
ničkom kupalištu razni vojnici koji su amo na do-
pustu i neka strana gospođa, već se kupahu i uži-
vahu ovo blago podneblje.
Jučer im je silna kiša pokvarila taj krasni
užitak. Danas je zahladilo prilično, ali će do dva —
tri dana u nas opet zagrijati.

Prinosi.

Da počasti uspomenu pokojne gospogje Mi-
hajle, supruga gosp. c. k. nadveterinara Konstantina
Želchowsky-a, priloži mjesto vijenca u fond za u-
dovice c. k. državnih činovnika za Dalmaciju, c. k.
potpukovnik Ljubomir Protić, zapovjednik vojničke
stacije u Tivtu 40 kruna.

Crveni Krst.

Bojanić Mato predsjednik zemaljskog suda u
Zadru da počasti uspomenu blagopokojne majke
kanonika Bojanića preminule u Hvaru kr. 10.

Croce Rossa.

La famiglia dell' i. r. cons. sup. cont. luogot.
Alberto Bertolini per onorare la memoria della de-
funta Felice Itala Galasso cor. 4.

Prenosne bolesti u Dalmaciji.

Drijavljeni slučajevi prenosnih bolesti u sedmicu
od 1. travnja 1917. do 7. travnja 1917.

Bolest	Dol. kotar	Općina	Broj	
			oboljelih	umrlih
Babinja ognjica	Metković	Metković	1	—
Tif (crijevni)	Kotor	Ercegnovi	1	—
Crni prišt (Anthrax)	Knin	Knin	1	—
Difterija	Sinj	Sinj	3	—
„	Zadar	Rab	2	—
„	„	Zadar	2	—
Guba (lepra)	Metković	Metković	—	1
Djegavi tif	Kotor	Kotor	22	—
Skrljet	Dubrovnik	Dubrovnik	2	—
„	Šibenik	Šibenik	1	—
Srdobolja	Kotor	Ercegnovi	21	—
„	Šibenik	Šibenik	53	1
Ukočenost sije	Kotor	Grbalj	14	—

1 Odnose se na vojničke osobe.
2 jedno se oboljenje odnosi na vojničku osobu nadošlu
u Kotor iz Albanije, a jedno na rumunjskoga zarobljenika u
Lepetanima.
3 2 oboljenja i slučaj smrti odnose se na vojnike a 3
oboljenja na ratne zarobljenike.
4 odnosi se na vojničku osobu u Radanoviću.

RAZLIČITE VIJESTI

Smrt markiza Bacquehema.

BEČ, 22. Umro je prvi predsjednik upravnog
sudskog Dvora, član gospodске kuće markiz
Bacquehem.

Telegrami Uredništva.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

Izvištaja austrijsko-ugarskog glavnog stana.

BEČ, 24. Službeno se javlja:
«24. aprila 1917».

Ni od kuda nema osobitih dogagajaja da se
javi.

Zamjenik poglavice generalnog štaba
v. Höfer podmaršal.

Dogagajaja na moru:

U noći od 21 do 22 aprila jedap je naš flo-
tiljski odjeljak potopio u otrsantskom prodoru ta-
lijanski parobrod od kojih 1.300 tona. Neprijatelj-
ske bojne snage nijesu se javile.

Zapovjedništvo flote.

Izvištaja njemačkog velikog glavnog stana.

BERLIN, 23. Wolff Bureau, 23 aprila na večer:
Na bojnopolju pred Arrasom propade da-
nas engleska navalna sa najtežim gubicima i bez
ikakva rezultata. Na Aisni i u Champagni neko
vrijeme, jak artiljerijski boj.
Na istoku ništa znatno.

BERLIN, 24. Wolff Bureau javlja:
Veliki glavni stan 24. aprila 1917:

Zapadne bojište:

Jučer Englezi preduzeše na bojnopolju kod
Arrasa drugi veliki udar, da probiju njemačke
linije. Teške i najteže baterije već od više dana
metahu golemi broj tanadi protiv naših pozicija.
Dana 23 aprila iz rana jutra artiljerijski boj se
razmahnu do najjače ubrzane vatre. Odmah zam-
tim, iza tog vatretnog bedema, a na fronti od 30
kilometara širine, engleske napadne čete prova-
liše više puta, predvojene od oklepljenih auto-
mobila, da napadnu. Naša ih porazna vatra do-
čeka, te ih na više mjesta prigna, da se sa veli-
kim gubicima povuku. Gdje je neprijatelj stekao
zemljišta tu ga odbije žilavim protudarom naša
do smrti hrabra, u napadu vesela pješadija. Zapadna
predgraja Lensa, Aviona, Oppija, Gavrellea, Rouxa
i Guémappe bijahu ognjište ljute borbe. Pošto je
prvi napad propao, zapodjenu se u večer, preko
gomila lješina pred našim linijama, drugi veliki
napad sa novim masama, ljudi i sa osobitom žes-
tinom, na obim obalama Scarpe. Ali i njegova
se snaga skrši pred junastvom naše pješadije.
Samo na česti Arras-Cambrai neprijatelj osvoji
malo koju stotinu metara prostora. Razrušeni Gué-
mappe ostade u njegovim rukama. Neprijatelj
pokus da probije kod Arrasa, propao je, kao na
Aisni i u Champagni, sa strašnim gubicima. Eng-
leska moć pretrpi od predvigjavnosti našeg vod-
stva i od uporne volje naših četa da pobijede, te-
ški krvav poraz. Vojska iščekuje sa velikim pouz-
danjem nove bojeve.
Kod ostalih armija na zapadnoj fronti i na
ostalim bojištima nije bilo ovečih sukoba.
Prvi general kvartirmajstor Ludendorff.

Izvištaja turskog glavnog stana.

CARIGRAD, 23. Glavni stan javlja, 22. aprila:
Fronta u Iraku:

Dana 21. aprila neprijatelj napade sa više pje-
šadijskih brigada i jakom artilerijom naše pozicije
na desnoj obali Tigrisa. Na našem lijevom krilu
uspjeh mu da prodre u jedan dio naših pozicija,
ali veći dio opkopā bi opet osvojen. Neprijateljevi
krvavi gubici izvanredno su teški, znatno veći od
naših. Pošto su se tako naše čete cio dan i uspješno
oduprle, povučene su, da se uklone nepotrebni
gubici, u noći, u jednu poziciju, koja leži nekoliko
kilometara na sjeveru.
Na ostalim frontama ništa važno.

Poštreni podmornički rat. Potopljene lagje.

BERLIN, 25. Wolff Bureau. Otkad su se 19
aprila objavili uspjesi naših podmornica, ove su
potopile, prema ukupnim vijestima što su stigle
do 24 aprila, još 143.500 nečitih tona neprijatelj-
skih i neutralnih trgovačkih lagja, i to u engle-
skom Kanalu, u Atlantskom Oceanu i u Sjever-
nom Moru.

Rezolucija njemačkog nacionalnog udruženja.

BEČ, 24. Na današnjoj skupštini njemačkog
nacionalnog udruženja primljena je jednodušno
ova rezolucija: Njemačko nacionalno udruženje
vjerno će kao dosad ispunjavati svoju dužnost
prema državi i narodu, pa će stoga i ulagati svo-
je najbolje snage da se uspostavi i održava radna
spособnost zastupničke Kuće. Udruženje jednako
traži da se ostvare njegovi nacionalno politički
prohtjevi. Izjavljuje da želi neka njemački mini-
stri Urban i Baernreither ostanu kao članovi vlade.
Dalji položaj udruženja prema vladi zavisiće
od njenog držanja. Carevinsko Vijeće mora se što
prije sazvati.

I predstoještvo kršćansko socijalnog udruže-
nja prihvatilo je rezoluciju, u kojoj odobrava da
ministri Urban i Baernreither ostanu u Kabinetu.

Telegrammi della Redazione.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

I bollettini dello stato maggiore generale
austro-ungarico.

VIENNA 24. Si annuncia ufficialmente:
«24 marzo 1917.

Nessun avvenimento particolare da segnalare
in verun luogo.

Il sostituto capo dello stato maggiore generale
von Höfer tenente maresciallo.

Avvenimenti sul mare:

Nella notte dal 21 al 22 aprile uno dei no-
stri riparti di flottiglie, affondò nello stretto d'O
tranto un piroscafo italiano di circa 1300 ton-
nellate. Navi da guerra nemiche non vennero
avvistate.

Il comando della flotta.

I bollettini del grande quartiere generale
germanico.

BERLINO, 24. Il Wolff-Bureau comunica:
Grande quartiere generale, 24 aprile 1917.

Teatro della guerra occidentale:

Sul campo di battaglia di Arras gli Inglesi
fecero ieri una seconda grande carica per sfon-

dare le linee germaniche. Da più giorni batterie
di calibri pesanti e pesantissimi lanciavano masse
di proiettili sulle nostre posizioni. Il giorno 24
aprile, di buon mattino, il combattimento d'arti-
gleria s'intensificò fino al grado del più forte
fuoco a stamburate. Tosto dopo irrupevo, dietro
alla muraglia di fuoco, sopra una larghezza fron-
tale di 30 chilometri, le truppe d'assalto inglesi,
più volte guidate all'attacco da autocarri blindati.
Le accolse il nostro fuoco distruttrice, e le costrin-
se in più punti a ripiegare con perdite copiose.
Dove il nemico aveva guadagnato terreno, la no-
stra fanteria, coraggiosa di fronte alla morte e
lieta di attaccare, lo respinse con energiche con-
tropunte. I sobborghi occidentali di Lens, Avion,
Oppy, Gavrelle, Roex, Guémappe furono i centri
di aspri combattimenti. Fallito il primo attacco,
fu impegnato, attraverso un campo di cadaveri,
dinanzi alle nostre linee, e con particolare vigore
su ambo le rive della Scarpe, a sera, un altro
grande attacco con nuove masse. Anche le sue
ferze si fransero di fronte all'eroismo della nostra
fanteria. Saltante sulla strada Arras-Cambrai il
nemico guadagnò uno spazio di poche centinaia
di metri. A lui sono rimaste le rovine di Gué-
mappe. Come sull'Aisne e nella Sciampagna, il
tentativo di sfondamento del nemico fallì anche
presso Arras, con enormi perdite. La potenza in-
glese subì, mercé la previdenza del comando ger-
manico e la tenace volontà di vincere delle nostre
brave truppe, una grave sanguinosa sconfitta. L'ar-
mata va incontro a nuove pugne piena di fiducia.

Dresso le altre armate del fronte occidentale
e sugli altri teatri della guerra nessun'operazione
combattiva di maggior entità.

Il primo quartiermastro generale Ludendorff.

D. KASANDRIĆ odgovorni urednik.

Tiskarnica c. k. dalmatinskog namjesništva.

Raspis natječaja za primanje u c. i. kr. kadetske škole.

Početak će se školske godine 1917-18 (21
rujna 1917) primati u prvi razred pješacke kadetske
škole u Kamenici pitomci neposredno iz državnih
zavoda.

Redovitog primanja u II. i III. razred ne će biti,
u ovim se razredima mogu zapremiti samo ona mje-
sta, koja su prema shvatljivim prilikama postala
slobodna.

Di u IV. razred ne može biti nitko neposredno
primljen. Pripadnici (otac, štitnik, majka) natjecatelja
imaju da sastave molbenice za primanje u kadetske
škole prema uzorku, koji je priložen otkisu za raspis
natječaja. Molbenice se imaju po mogućnosti osobno
uručiti dotičnom Zapovjedništvu škole, ili — ako je
to skroz nemoguće — neka se pripošlu poštom.

Posljedni rok ističe 15. srpnja 1917.

Molbenice se ne smiju neposredno podastrijeti
c. i. k. ratnom ministarstvu.

Nepotpune molbenice ili pako one, koje nijesu
upravljene putem kadetske škole ili su napokon ka-
sno prispjele, neće se uzimati u obzir.

Savršeni otkisi za raspis natječaja mogu se
dobiti kod zapovjedništva pješacke kadetske škole
u Kamenici; a «Propis za primanje aspiranata u c.
i. k. kadetske škole» nabavljaju se kod c. k. dvorsko-
državne tiskare ili kod dvorske knjižare L. W. Seidel
& Sohn u Beču.

JAVNA ZAHVALA.

Smatram si svojom dužnošću, da javno za-
hvalim c. k. Austrijskoj Vojničkoj zakladi za udovicu
i siročad (odio Ratno osiguranje) radi kulantnosti,
kojom mi je isplatila iznos od dvije tisuće (2000)
Kruna u ime osiguravne za preminulu mi ženu
Petra Vidučića.

U mojoj golemoj nesreći, od utjehe mi je, što
sam barem na taj način ekonomično opskrbila
svoju obitelj.

Teško iskušana od neumoljive sudbine, savje-
tujem svakomu, da osigura svoje mile, koji se na
bojnopolju bore na obranu Cara i Domovine.

Dragova, 1. aprila 1917.

Antica Vidučić ud. pok. Petra.

Mihovila udova Pelicarić javlja, tužnim
srcem, srodnicima, prijateljima i zancima da je
njezin ljubljini sin

VELJKO

učeniik V. razreda hrvatske gimnazije u Zadru,

preminuo 12. aprila 1917. nakon kratke bolesti u
Mostaru, u vojničkoj bolnici.

Vrana, 24. aprila 1917.

Ovo vrijedi kao izvavno saopćenje.

AVVISO.

Vendita
Sapone greggio

garantito 30% grassi
a Cor. 3 il pezzo grande, presso
Ottaviano Raimondi
Piazzetta Marina N. 6.

JOSIP JADRONJA - ŠIBENIK.

Agenturni, komisionalni i otpremnički posao. — Zastupstvo osiguravajućeg društva «HERCEG-BOSNA». — Zastupstvo i skladište ugl. tvrtke Michele Truden - Trst — Preuzimlje naručbe svakovrsnih modernih pečata iz gume i mjedi za pečatni vosak i sve ostale pečatne predmete, sve uz tvorničku cijenu. Brza izradba. — Skladište i rasprodaja na veliko svakovrsnih slatkiša: Roks Drops obični, Roks Drops fini, svileni Foures, finih biskvita i t. d. i t. d. sve uz umjerene tvorničke cijene. — Kupuje prazne vreće, koju mu drago količinu, i plaća najvišom cijenom.

Tko želi nabaviti uz povoljne cijene

Sumpora i Galice

neka se obrati na
Matko Milković, Rijeka.

Fratelli Mandel & Nipote BANCA CAMBIO-VALUTE — ZARA

ACQUISTA E VENDE ogni sorta di effetti pubblici Cartelle di lotteria, monete secondo il listino di giornata. Raccomandabili: Lettere di pegno 4 1/2 del Credito fondiario dalmato Obbligazioni provinciali dalmate 4%. Lettere di pegno 4 1/2 e 4% della Banca Commerciale di Budapest. — Lettere di pegno della Cassa di risparmio di Budapest 4%. — Prestito ferroviario Bulgare al 6 e 5%. — Obbligazioni ferroviarie della Bosnia-Erzegovina 4 1/2%.

ACCORDA SOVVENZIONI sopra Carte di Valore all'usuale tasso d'interesse.

CEDE Cartelle pi lotteria, verso pagamento a rate mensili. — Raccomandabili: Città di Vienna 1874 Vinc. princ. Cor. 400.000, in rate mensili di Cor. 30. Credito fondiario Austriaco 3%. Vinc. princ. Cor. 100.000, in rate mensili di Cor. 10. Credito Mobiliare Aust. 1858, Vincita princ. Cor. 300.000, in rate mensili di Cor. 30.

Banca Ipotecaria Ungherese 4%. Vincita princ. Cor. 70.000, in rate mensili di Cor. 10. Lotti Turchi 1870 da f. chi 400. Vinc. principale f. chi 600.000, in rate mensili di Cor. 8.

Gruppo Croci rosse Austriache, Italiano ed Ungheresi. Vincita princ. Cor. 125.000, in rate mensili di Cor. 6. Singole cartelle Cor. 2 ecc.

ACCETTA versamenti di denaro fissi e in Conto Corrente, con restituzione senza preavviso, verso un interesse annuo di 4%.

RILASCIA Assegni bancari sulle principali piazze d'Europa e s'incarica di tutte le operazioni d'incasso, versamenti e simili richieste dei propri clienti, senza alcuna spesa.

ASSICURA Cartelle di lotteria e Obbligazioni contro la perdita derivante dall'ammortizzazione, alle condizioni generalmente stabilite.

ASSUME Assicurazioni nei rami: Incendi, Vita, Accidenti Furto con incasso, quale Agenzia Principale delle Assicurazioni Generali di Trieste.

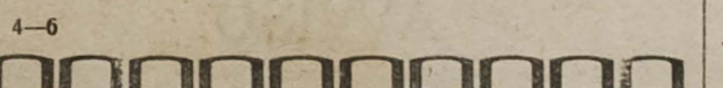
Kocke za čorbu

1000 komada Kr. 20

franko poštarine — pouzećem

Elio Premovich

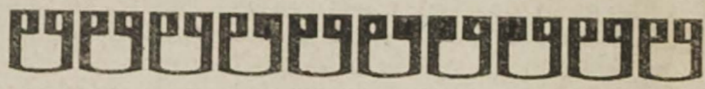
Trst VII-12.

Oglas.

Općinska štedionica u Benkovcu ukamaćuje sve štedioničke uložke od 15. prosinca 1916 do dalnjega sa 4% (četiri posto) čisto, što se ovime do sveopćeg znanja stavlja.

ODBOR.

ŽIVO VAPNO

za škropljenje loze

primaju se predbilježbe kod

Skladište CIRILLO ORLICH
ZADAR - obala Sv. Rok.

Šode kauštike

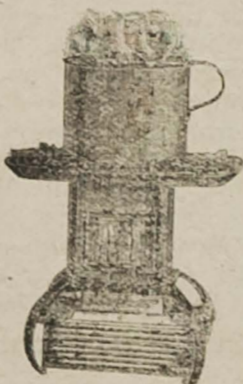
u bačvama od okolo 400 kg. prodaje uz najniže dnevne cijene tvrđka

Marcello Pattiera
Zadar

Brzojavi: PATTIERA - Zadar.

Kuhalo i brzovar na petrolej

Zajamčena sigurnost!
Zajamčeno prosto od svakog mirisa!
Senzacionalni uspjeh!

Bez čadje!

Bez šuma!

Bez dima!

Bez započenja!

Bez predgrijavanja sa spiritalom!

Učinak grijanja 3 puta veći nego kod ostalih sistema. Velika prištednja! Jedna litra petroleja gori 8-12 sati. Jedna litra vode kuha za 5 minuta. Isključeno je da bi se brzovar prevrnuo. Istodobno može služiti i kao peć za grijanje sebe.

Tvorničko skladište i zastupstvo za cijelu Dalmaciju:
G. B. TAMINO - ZADAR.

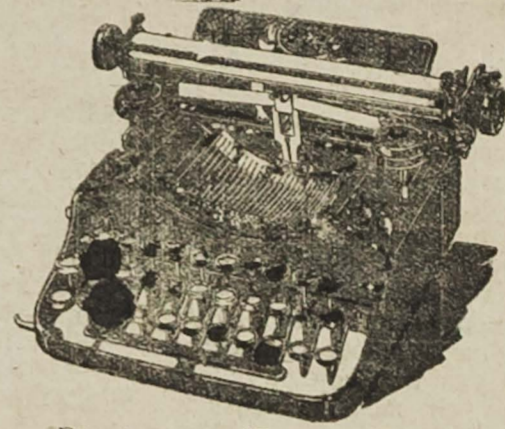
NAKLADA DOPISNICA

Skladište papira i kancelarijskih potrepština

MERCUR & Mikuta - Zadar, ulica sv. Vida 11.

Nugja: Umjetničkih dopisnica i Uskrasnih od 4 do 12 h. — Školskih potrepština osobito Zadaćnica. — Listova, Kuverata i Računa štampanih za trgovce. — Mapa za pisma 10 Kuv. i 10 Listova 26 h. — Feldpost 1000 komada Kr. 5 i 6. — Cigaretnog papira: «SAMUM» I. vrste kr. 7-80, II. vrste kr. 6-80, «AUSTRIA» kr. 4-20 po kartonu. — Fotografiskih potrepština.

Emailiranih Tablica
za dućane i urede.

Disači stroj «Meteor» Kr. 380
takogjer hrv. pismom.

Pečata od gume i mjedi.

Električna Baterija Kr. 1.40
komplet Kr. 3.90.

Novost! Slika N. V. Cara KARLA I. u bojama, veličina 76x50, Kruna 3-50. Okvira svake vrsti i veličine jeftino. — Spaga od papira od 1/2 do 6 m/m po kg. Kr. 5 do 6.60, sa gvozdnom žicom 3 m/m kg. K. 7.80.

POTPLATE od gume i od kože za postole, samo za trgovce i postolare na veliko.

Jadranska banka podružnica Split

počam od

1. siječnja 1917

plaća na uložnim knjigicama

3 3/4 kamata.

Konvertirajte svoje hipotekarne dugove u jeftine, amortizacione i neotkazive zajmove

Zemljišno Veresijskog Zavoda Kraljevine Dalmacije u Zadru.

Zavod nije ustrojen radi dobitka, već za promicanje zemljišne veresije u Dalmaciji. Zeman je za konverzije veoma povoljan. Dobrojni tečaj zavodskih zajmova iznosi sada 100%. Hipotekarni dužnik plaća zavodu godišnje samo 4 1/2% kamate, 1/4% doprinos upravnome trošku, najmanje 1% na dobitak glavnice, uz naknadu nekih sitnih troškova.

Na pr. na zajam od K. 1000 plaća se polugodišnje:

polovica 5 1/2% anuiteta	K. 27.50
1/2% doprinos upravnome trošku	K. 1.25
naknada poreza prihodarine	K. 0.18
biljeg namirnice	K. 0.20
ukupno	K. 29.13

Ovo se plaća kroz 75 polugodišta (37 1/2 godina), pa je onda utratit cio dug na glavnici i kamatama. Sve bliže obavijesti daje kretom pošte ravnateljstvo zavoda.

Držim na skladištu još malo sanduka njemačkog surogata sapuna „BLANKA“ koji podpuno nadomjestuje obični sapun.

Izvršujem naručbe najmanje jednog cijelog originalnog sanduka od 200 komada po okolo 20 dkg. - dok zaliha traje - po Kr. 55 svaki sanduk franko ovdje, i to samo ako mi bude unaprijed dostavljena odnosa svota.

MARCELLO PATTIERA -- Zadar.

Cijena je Kr. 12.-; san Na polugodište

Saziv

BEČ, 2. se odlučila revinsko Vije tanjima preb tanjima što njima socije imati da od za ovo zasje revinskog V razragjivan da će je Pa janju, da u i najtežih n samo stvori da i za budu življenju au lebivo ciljeve regjenja jezzi s obzirom na kaogod i ureg odnosnih up like bude n je jedno s d brinjati.

Što se Carevinskog strankama i gled osnova tualnom slug prijedloge. S odnose na ručno pismo da će se vla služiti svjet ljudi, da tak vlada, koja hitnu i neod postupaće p pismo.

Da se od 4 novem to će vlada već razumij megju dva

BEČ, 9 povelja koj 30 maja.

Austr

Odgovor

BEČ, 2 pod natpisu uvodni član «Kako i njemački svoj rad d sastaje se li bi se int rodnim soci put sklopje U sve u Berlinu, upravlja t na vladu, da ona odriče

Nu i slo začina, dali tijelu o vičnom snag je mladež s što kuća dal sađa stariji i pripaliti, a svemu, a o metnuti, nij ona, pođa z torbak izvra svoje štivo ispravija, iz i po tri put nje k drugo se stariji sa zivkati, a k Oni znađu, okom, tuđa i tjelesno o se sa zemlj Sumra zove; opari